LUCIAN BLAGA

ANTOLOGIE
DE POEZIE POPULARĂ

LUCIAN BLAGA

ANTOLOGIE DE POEZIE POPULARĂ

LUCIAN BLAGA

ANTOLOGIE DE POEZIE POPULARĂ

Ediţie îngrijită de
GEORGE IVAŞCU
ilustrată de
MIHU VULCĂNESCU

1966
EDITURA PENTRU LITERATURĂ

PREFAȚĂ

PRINTRE operele lăsate în manuscris de Lucian Blaga, una din cele mai semnificative este desigur această antologie de poezie populară. Datată 1954, ea este rodul unui lucru mai îndelungat de cercetare și selecție din zeci și zeci de culegeri publicate, altele în manuscris, din paginile unor ziare sau reviste, din ceea ce i-au comunicat unii colegi sau studenți.

După ce criterii întocmită?

Manuscrisul nu dă în această privință nici o lămurire, dar cunoscătorul operei filozofice și deopotrivă poetice a lui Blaga e înlesnit în a recunoaște perimetrul larg al interesului pentru creația populară pe care el l-a demonstrat, de altfel, pe ansamblul activității sale. Făcînd în iunie 1937, cu prilejul discursului de recepție la Academie, *elogiul satului românesc*, cel care, pe urmele lui Goethe, căutase «fenomenul originar», elogia acum «satul-idee»: «Fiecare sat se simte, în conștiința colectivă a fiilor săi, un fel de centru al lumii, cum optic fiecare om se plasează pe sine de asemeni în centrul lumii. Numai așa se explică orizonturile vaste ale creației populare în poezie, în artă, în credință, acea trăire care participă la totul, siguranța fără greș a creației, belșugul de subînțelesuri și de nuanțe, implicațiile de infinită rezonanță și însăși spontaneitatea neistovită». Corolar: «Satul românesc, în ciuda sărăciei și a tuturor neajunsurilor cuibărite în el prin vitrega colaborare a secolelor, se învrednicește în excepțională măsură

de epitetul autenticității». Dar făcînd elogiul satului românesc — « creatorul și păstrătorul culturii populare, purtătorul matricei noastre stilistice» —, Blaga ține să prevină de îndată « să nu se creadă că dînd grai unei încîntări», ar dori să rostească cu ocoluri « dorința de a ne menține pentru totdeauna în cadrul realizărilor sătești», pentru ca, în concluzie, precizarea să fie încă mai cuprinzătoare și mai binevenită: « Aș dori ca acest elogiu al satului românesc să nu fie înțeles ca un îndemn de atașare definitivă la folclor și ca îndrumare necondiționată spre rosturi sătești».

Argumentarea e totodată un fundament teoretic al unui crez artistic de dimensiunea celui care a dat « coloana infinită» a lui Brâncuși. Blaga e conștient că de peste o sută de ani ne străduim « pe o linie mereu înălțată, să creem, într-o epocă de tragice răspîntii, o cultură românească majoră». Această cultură majoră *nu repetă* — afirmă el — cultura « minoră» [1]), « ci o *sublimează*, nu o mărește în chip mecanic și virtuos, ci o *monumentalizează* potrivit unor vii forme, accente, atitudini și orizonturi lăuntrice». Căci o cultură majoră nu se realizează prin imitarea programatică a culturii minore: « Nu prin imitarea cu orice preț a creațiilor populare vom face saltul de atîtea ori încercat într-o cultură majoră. Apropiindu-ne de cultura populară trebuie să ne însuflețim mai mult de elanul ei stilistic interior, viu și activ, decît de întruchipări ca atare».

Așadar față de creația populară, poziția lui Blaga nu e aceea a unui folclorist, culegător aplicat și interpret tematic, sau a unui folclorizant de tip tradiționalist-gîndirist, ci a unui filozof al culturii și, mai presus de toate, a unui artist. În

[1]) Termenul de « minor» — va preveni Blaga (în *Geneza metaforei și sensul culturii*, Fundația pentru literatură, București, 1937, pp. 11—12) — nu trebuie nici într-un caz receptat într-o accepție peiorativă. Termenii de *minor* sau *major* « denumesc mai curînd fapte distincte prin natura lor, decît o gradație care ar implica o judecată de apreciere». Căci, « o cultură așa-zisă minoră poate foarte bine să îmbrățișeze creații de proporții impresionante, cum sînt epopeele populare. Dar tot așa se știe că și dintr-o cultură majoră pot să facă parte nu numai plăsmuiri cu înfățișare de munte ci și atîtea creații, care nu întrec proporțiile unei aripi de zefir sau ale unui cîntec popular». De unde necesitatea completării criteriului de diferențiere dimensional, cu un criteriu calitativ-structural.

Spațiul mioritic (una din lucrările lui cele mai remarcabile care împreună cu *Orizont și stil* și *Geneza metaforei și sensul culturii* constituie *Trilogia culturii*), consecvent teoriei sale « funcționale și abisale» despre « stil ca fenomen fundamental al culturii umane», Blaga încearcă să aplice teoria stilistică asupra fenomenului cultural românesc. General-eseistic și speculativ — cum observa încă G. Călinescu [1]) —, cerînd mai multă aplicare sociologică și documentară, decît doctrinară, studiul reprezintă, dacă nu singura, desigur una din cele mai îndrăzneţe încercări de a defini matca stilistică a creației românești, adică specificul nostru formal. Avînd un punct de pornire în aprioritatea orizontului spațial care — susține autorul — nu e, pentru individ, o consecință a mediului, ci o coordonată ce străbate din străfundurile subconștientului, lucrarea propune ca orizontul spațial al « subconștientului» nostru, « spațiul-matrice» — « înalt și indefinit ondulat, și înzestrat cu specificele accente ale unui anume sentiment al destinului» — să se numească *spațiu mioritic.*

Fără a ne declara de acord cu finalitatea ideologică a studiului lui Blaga, să desprindem totuși, din farmecul și modalitatea argumentării lui, dragostea aprofundată pentru creația populară. Un capitol căruia i se acordă o deosebită însemnătate în cadrul *Spațiului mioritic* este acela « Despre dor», interesant pentru noi în măsura în care autorul, pe cît de cunoscător pe atît de iubitor al creației populare, demonstrează cu argumente de specific psihologic și estetic ceea ce el denumește « înclinarea spre *nuanță* și *discreție*, observabilă în arta poporului român, în ornamentică, dar și în muzică și în poezie. « În cîntecul popular românesc — scrie Blaga —, în doină, în cîntecul de dans, în bocete, substanța sonoră e alcătuită în mare parte din tonuri intermediare, imprecise, de stăruitoare « nuanțare» a stărilor sufletești. Cîntecul nostru popular se mișcă cu o uimitoare siguranță pe linia acestor tonuri intermediare, atît de labile în ele însile, și pe care urechea așa de bucuros le-ar dezagrega, împingîndu-le spre pozițiile fără echivoc ale portativelor». Un alt exemplu

[1]) *Istoria literaturii române de la origini pînă în prezent*, Fundația p. lit., București, 1941, pag. 866.

— continuă Blaga — al înclinării spre nuanță ni-l oferă substanța lirică a poeziilor noastre populare, stările cele mai des cîntate și exprimate fiind, precum se știe: «dorul», « jalea», « urîtul», — toate aceste stări, care alcătuiesc substanța celor mai multe poezii populare, fiind stări de « nuanță»[1]).

Afirmînd că « niciunul din cîntecele de dor, jale, urît, nu e traductibil, în altă limbă», Blaga supune apoi unui « examen infinitezimal» sau unei « analize spectrale» dorul ca motiv liric pentru a ajunge la încheierea că « adesea dorul nu e cîntat prin intermediul obiectului, spre care e orientat (iubita, casa, familia, peisajul); dorul e cîntat pentru el însuși, ca stare aproape fără obiect, ca stare al cărei obiect e oarecum refăcut sau numai discret atins ». Cu alte cuvinte, « dorul se transformă adesea dintr-o stare obiectivă în obiect liric». Argument pentru Blaga de a conchide că în poezia noastră nu atît de o « personificare» e vorba, cît de o « ipostazare» a dorului, diferență « considerabilă, atît prin ea însăși cît și prin efecte». Căci « dorul e socotit cînd ca stare sufletească învîrtoșată, ca o ipostazie, cînd ca o putere impersonală, care devastează și subjugă, cînd ca o vrajă ce se mută, cînd ca o boală cosmică, ca un element invincibil al firei, ca un alter ego, ca o emanație materială-sufletească a individului». De aici și tratarea în consecință a acestui sentiment de către cîntărețul său popular: « i se închină sau se luptă cu el, îl transmite sau îl primește, îl macină ca pe o materie, îl samănă ca pe o plantă». Deci: « Poporul ipostazează dorul. Și la fel — jalea, urîtul, norocul»[2]). Urmează, ca exemple, șase poezii populare, toate cristalizate în jurul « stării de spirit complexe pe care o denumim „dor“ ».

Bineînțeles, toate aceste exemple le aflăm integrate și în *Antologie*, alături de multe altele, cu aceeași temă, ceea ce demonstrează în plus preocuparea autorului în acest sector al creației poetice populare. Nici unul din aceste numeroase exemple nu contrazice, ci, dimpotrivă, confirmă pe deplin o altă apreciere a lui Blaga din același *Spațiu mioritic*. E vorba

[1]) *Spațiul mioritic*, ed. II, Editura oficiului de librărie, Buc., (1937) pp. 170—171.

[2]) *Ibid.*, p. 172.

de ceea ce, în fond, nu filozoful, ci — atît de valoros — poetul Blaga, cu sensibilitatea lui atît de receptivă la esența și măiestria creației populare, constată ca însușiri majore. Mai întîi procedeul acesta, primar și subtil în același timp, al ipostazării dorului, jalei, urîtului etc., ferește poezia populară de două grave neajunsuri: de efuziunile sentimentalismului și de ariditatea alegorismului. Dacă poetul popular — argumentează autorul — ar cînta din starea subiectivă ca atare, ar cădea repede într-o pernicioasă poezie sentimentală. Obiectivarea ipostatică a stării e o soluție găsită prin instinct împotriva acestei primejdii. De altă parte, dacă poetul ar «personifica» starea sufletească, el ar aluneca degrabă în desfrîul sec și fără ecou al alegorismului, ca poezia bizantină de-o pildă. « Simpla ipostazare îl pune la adăpost și de această primejdie, menținîndu-l într-o naivitate apropiată de viață și de trăirile reale»[1]).

Ceea ce merită a fi remarcat la Blaga este necontenit luciditatea cu care el ține cumpăna critică, din grija de a nu cădea în acel soi de speculație simplificatoare în care au căzut atîția dintre amatorii de ecuații ontologice. Ca atare, el previne că în legătură cu examinarea stării « dor», cineva ar putea — după exemplul lui Heidegger — să încerce o reducție a existenței umane la substanța ei lirică de expresie și, ispitit de a-și făuri o filozofie existențială, să circumscrie aceeași substanță prin chiar termenul « dor», dorul relevîndu-se astfel ca « ipostază românească a „existenței" umane»[2]).

Dar raportîndu-se atît de substanțial la poezia noastră populară, ca expresia cea mai direct autentică a « orizontului» nostru sufletesc (orizont care « se desprinde din linia interioară a doinei, din rezonanțele și din proiecțiunile ei din afară, dar tot așa și din atmosfera și din duhul baladelor noastre»[3]), Blaga urcă speculația sa pe spiralele înalte ale creației eminesciene, încercînd să arate cum s-a revelat « matca stilistică românească» în Eminescu. Recunoscînd că

[1]) *Spațiul mioritic*, ed. II, Editura oficiului de librărie, Buc., (1937), p. 175.
[2]) *Ibid.*, pp. 175—176.
[3]) *Ibid.*, p. 19.

« structura orizontică, ondulată», nu e simbolizată în opera acestuia atît prin imaginea « plaiului», cît prin imaginea « mării» și a « apei», și că unduirea valurilor, legănarea sînt elemente dintre cele mai frecvente în poezia eminesciană, Blaga culege, însă, tocmai acele elemente care-i demonstrează lui că structura orizontică a « unduirii» e îmbibată la Eminescu pînă la saturație de un sentiment al destinului. Este criteriul-major pentru distincția de valoare pe care autorul *Trilogiei valorilor* o afirmă nu numai în raport cu Alecsandri [1]), dar — și mai pregnant — în raport cu Coșbuc și, prin acesta, în raport cu folclorul. « Ca material poetic — spune Blaga — Coșbuc e mai românesc decît Eminescu. Coșbuc realizează însă românescul prin *descrierea vieții folclorice* (subl. ns.). De asemenea și temperamentul lui Coșbuc e un ecou al temperamentului țărănesc». Pe cînd, « în Eminescu matca stilistică românească, cu apriorismul ei profund subconștient, devine creator pe un plan major. Eminescu e de un românism sublimat, complex, creator. El e mai aproape de Ideea românească; Coșbuc e mai aproape de fenomenele românești. Coșbuc ar reprezenta poporul românesc printr-un fel de consimțămînt plebiscitar, Eminescu îl reprezintă printr-un fel de legitimism de ordin divin»[2]).

Dincolo de terminologia pe alocuri de implicație mistică, această diferență specifică operată de Blaga ni se pare fundamentală și definitorie pentru însăși poziția lui ideologică în raport cu întreg ansamblul ideologiei tradiționalist-gîndiriste cu care fusese de atîtea ori contingent, dar cu care nu s-a identificat, în fond, niciodată.

Pe meridianul ideologiei artistice românești, în perioada dintre cele două războaie, Lucian Blaga este, cum remarcă același Călinescu [3]), « cel dintîi care a încercat să ridice un sistem filozofic integral, cu ziduri, cu

[1]) « Pastelele lui Alecsandri sînt românești prin temele lor, tratate descriptiv după preceptul: hai să fim români. Cînd Eminescu spune « dulce corn» sugerează o lume de subterane melancolii, și o natură, în care simți, fără să fie amintită, prezența unor taine umbroase, care nu pot fi captate tematic. Poezia lui Eminescu e clădită pe mai multe portative . . .» (*Spațiul mioritic*, p. 224).

[2]) *Ist. lit...*, p. 865.

[3]) *Ibid.*, pp. 125—126.

„cupolă" și să dea acestei filozofii o aplicare la realitățile naționale».

... Sînt considerațiile pe care ni le sugerează parcurgerea pieselor de poezie populară a căror alegere corespunde în cea mai deplină accepție a cuvîntului noțiunii de « antologie ». Numai un mare poet ca Blaga, cu viziunea unei filozofii a culturii, clădită în « spațiul mioritic », putea realiza florilegiul acesta de poezie populară cu unul din cei mai înalți indici de frumusețe. Avea pentru asta nu numai toată dragostea și receptivitatea, dar și toate însușirile. La altitudinea unui singur înaintaș: Eminescu.

GEORGE IVAȘCU

NOTĂ ASUPRA EDIȚIEI

Ediția aceasta publică cele 128 de poezii populare incluse de L. Blaga în caietul dactilografiat din 1954; totodată, am inclus încă 12 poezii populare selectate din manuscrisele poetului, adăugarea lor conferind antologiei un contur de valoare și varietate încă mai pronunțat.

Uneori, textele din antologie conțin deosebiri de transcriere față de formele existente în sursele utilizate. Astfel, antologul a transcris literar unele forme particular-locale: portai-purtai; îmi spui-îmi spun; giurul-jurul; nimărui-nimănui; breazda-brazda, păstrînd, astfel, și forme regionale, ca *rît* (cu semnificația, pe alocuri în Transilvania, de șes în lungul unei ape) sau *iliverzi* (pentru *livezi*) ș. a. A eliminat cuvinte parazitare și insanități verbale, a refăcut anumite topici.

Alteori, deosebirile sînt rezultatul — fericit — al modului cum poetul antolog și-a exercitat gustul selectiv. De preferință, Blaga a reținut din unele poezii populare doar cîteva versuri: acelea care i s-au părut că excelează ca idee poetică sau metaforă. Un exemplu: versurile

Fă-te, bade, trandafir
Și zboară la mine-n sîn

sînt antologate din următoarea poezie care i se va fi părut poetului neunitară, compusă din două motive poetice:

Fă tu, mîndră, ce vei face,
Sufletul mi-l lasă-n pace.

Fă-te, bade, trandafir
Și zboară la mine-n sîn.
Plînge-mă, mîndră, cu dor
Că ți-am fost drag bădișor;
Plînge-mă, mîndră, și-nceată
Că ți-am fost eu drag odată.
(*Tribuna poporului*, IV, 1900, nr. 48)

Și alte poezii din antologie nu reproduc întocmai textele din sursele primare. Este cazul, de pildă, al poeziilor cu nr-ele 35, 37, selectate din antologia lui G. Murnu, *Cele mai frumoase doine ale poporului român*, care, și el, recursese, de altfel, la anumite comprimări.

Poeziile din antologie au fost confruntate cu sursele și cu manuscrisele poetului, încredințate nouă de doamna Cornelia Blaga.

O *Bibliografie*, la sfîrșitul volumului, indică sursele din care au fost selectate piesele din antologie. Un *Indice* al poeziilor după primul vers înlesnește parcurgerea ei.

Ediția fiind ilustrată, versurile sînt imprimate pe o singură față a hîrtiei, cu indicația cifrică adecvată.

G. Iv.

ANTOLOGIE

Doamne, Doamne, mult zic Doamne.
Dumnezeu pare că doarme
Cu capul pe-o mănăstire
Și de nimeni n-are știre.

În grădină
Toate păsările dorm,
Numai una n-are somn,
Cată să se facă om.

Codrule, codruțule,
Deschide-ți cărările
Să-mi duci supărările.

. . . . . .

Frunză verde, bat-o bruma,
Tot atîta mi-e de-acuma,
Fie-mi bine, fie-mi rău,
Eu trag în sorocul meu.
Trag în rău ca altu-n bine,
Las' să trag că n-am pe nime;
De-aș avea pe oarecine,
M-aș lăsa din rău la bine.
Aș băga mîna prin foc
Și m-aș scoate la noroc;
Aș băga mîna prin jar
Și m-aș scoate din amar.

Știi tu, bade, știi tu bine,
De n-ar plînge inima
Nici ochii n-ar lăcrima;
Dar inima începe-a plînge,
Cu ochii nu poți învinge.

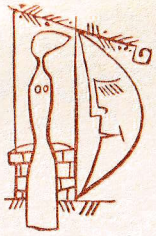

Nu știu, luna pe cer merge,
Ori mîndra la izvor trece,
Ori luna s-a-ntunecat,
Ori mîndra s-a supărat
Pe drăguțul ei din sat.
Nu știu, luna învechește,
Ori mîndra se vestejește.
Nu știu, luna e de vină,
Ori mîndra nu vrea să vină.

Cine m-a dat dorului
Aibă casa cucului
Şi odihna vîntului.
Că nici cucul n-are casă,
Nici vîntul ţară aleasă.
Vîntul, dacă se porneşte,
Multe ţări le biruieşte,
Pînă la mine sosește.
Vîntul, dacă s-a pornit,
Multe ţări a biruit,
Pîn' la mine a sosit.

Iubește, mîndră,-ntr-o seară,
Să-ți fie pînă la vară;
Iubește, mîndră,-ntr-o zi
Să-ți fie pîn' vei trăi;
Iubește, mîndră,-ntr-o noapte,
Să-ți fie pînă la moarte.

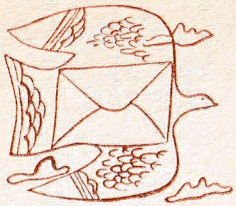

Neicuță din depărcior,
Scrie-mi carte că mi-e dor,
Și nu scrie cu cerneală,
Că cerneală-i multă-n țară.
Nici n-o scrie cu cărbune
Că și-acela-i mult în lume,
Ci mi-o scrie cu argint,
S-o știu că-i de la iubit.
Voi citi-o prin grădină
Și seara pe la lumină,
Suspinînd de la inimă.
Voi citi-o-n pomișori,
Stropită cu lăcrămiori.

Mult mă mir de leliţa,
Frumos ştie-a săruta.
Are buze dulci subţiri
Ca doi pupi de trandafiri.
Aşa mîndre sînt făcute
Parc-anume să sărute.
De le-ar vinde mîndruţa,
Eu cu drag le-aş cumpăra:
Bucuros i-aş da cît cere,
Să le dea să fie-a mele,
Şi cu drag i-aş da să pot
Cerul cu stele cu tot,
Luna, soarele şi vîntul,
Lumea toată,-ntreg pămîntul,
Orice văd cu ochii mei,
De-aş putea, i-aş da tot ei.

Măi bădiță, bădișor,
Zis-ai că-i fi puișor,
Dar ești șarpe mușcător:
Cu gura m-ai sărutat,
Cu limba venin mi-ai dat,
Nu te-ai temut de păcat,
Că te-or țîpa dracii-n iad,
Și-i fi talpă iadului
Și perină dracului.

Ia-te ceaţă, negurea,
De pe plai, de pe nedea,
De pe inimioara mea,
De pe cidea codrului,
De pe ochii mîndrului,
De pe văi, de pe cormăi,
De pe ochişorii mei.

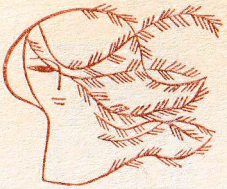

Mîndruliță, fir de grîu,
Aș fi vrut să nu te știu,
Că de cînd te știu pe tine
N-a rămas inima-n mine.
Și cîtă-n mine-a mai rămas,
Ea de dorul tău a ars.

Cînd eram la mama mea,
Eram pui de rîndunea
Și dragă cui mă vedea;
De cînd sînt la mama lui,
Nici sînt pasăre, nici pui,
Nici sînt dragă nimănui.

Cînd aud cucul cîntînd
Și mierlița șuierînd
Nu mă simt om pe pămînt.
Cucul cîntă de pornire,
Turturica de jelire
Și-al meu suflet de pieire.
Zis-am cucului să tacă,
El se mută sus pe cracă.
Cîntă, inima de-mi seacă.

Mîndrele-s ca îngerii,
Li se-nchină și popii;
Ca și popii la altare
Totdeauna-n sărbătoare,
Ochii țin tot înapoi
Cum e data pe la noi.
Mîndrele-s sfinte icoane,
Acățate în piroane,
Ochii lor făcliile
Ce ard duminicele;
Și gurița lor cea dulce
Seamănă cu sfînta cruce.

Cînd treci, bade, pe la noi,
Pune clopote pe boi
Şi pleasnă de mătasă
Şi pocneşte-n boi tusşasă,
Să te-auz, dragă, din casă,
Din casă de după masă.
De-oi fi moartă de beteagă,
Mi-oi face inima-ntreagă
Şi-oi ruga pe maică-mea
Să deschidă fereastra,
Să mă uit la dumneata
Şi să-mi treacă durerea.

Pădure, dragă pădure,
În tine sînt multe mure,
Nu mă spune la nime
C-am vărat o vară-n tine.
Lasă să mă spună frunza
Că ea mi-a ţinut umbra.

Frunză verde de mohor,
Du-te dor pe la izvor,
Şi despică molidul,
Nu-mi despica sufletul;
Şi despică cetina,
Nu-mi despica inima.

Cîte stele sînt pe cer
Pînă-n ziuă toate pier,
Numai una mai micuță
Păzește pe-a mea mîndruță,
Nu cumva să rătăcească,
La mine să nu gîndească.

Dorul, badeo, de la tine
Peste văi și dealuri vine,
De nu-l poate opri nime:
Nici cioban cu fluierul,
Nici voinic cu cîntecul,
Nici popa cu cartea,
Numai eu cu inima.

Ochii, bade, fac minune,
Că gîndești că-s două mure
Care-s mai mîndre-n pădure,
Care-s coapte la răcoare,
Ne-ajunse de-o leac' de soare;
Care-s coapte la pămînt,
Ne-ajunse de-o leac de vînt.

Ş-așa-mi vine cîteodată
Să mă sui la munți de piatră,
Să-mi fac ochișorii roată,
Să mă uit în lumea toată,
Să-mi văd mamă, să-mi văd tată,
Și pe mîndra cîteodată.
Să-mi văd frați, să-mi văd surori,
Și pe mîndra cînd mi-e dor.

De-aici pîn' la badea meu
Nu-i nici deal, nu-i nici părău,
Numai singur dorul meu;
Nu-i nici deal, nu-i nici cărare,
Numai dorul meu cel mare.
Dorul meu, bade, ș-al tău,
De s-ar face pod mereu,
Ca să treacă doi cu doi,
Și noi, bade, amîndoi.

Maică, norocelul meu
L-au băut boii-n părău.
Nu știu boii l-au băut,
Ori eu noroc n-am avut.
Nu știu boii l-au mîncat,
Ori Dumnezeu nu mi-a dat.

Vai, bădică, dor ţi-o fi,
N-am prin cine te vesti,
Doar pe lună
Voie bună,
Şi pe stele
Multă jele,
Şi pe vînt
Cîte-un cuvînt.

Frunză verde rug de mure,
Ce mi-a fost mai drag pe lume?
Cărăruşa prin pădure
Bătucită cu alune,
Cu alune mărunţele,
De dorul mîndruţei mele.
Şi-apoi iară frunză verde, rug de mure,
Ce îmi e mai drag pe lume?
Cărăruşa prin pădure,
Pardosită cu alune,
Şi-un cal bun şi arme pline,
Şi puicuţa lîngă mine.

Fă-te, bade, trandafir,
Și zboară la mine-n sîn.

De străinătatea mea
Plînge iarba pe vîlcea;
De străinătate mare,
Plînge iarba sub picioare.

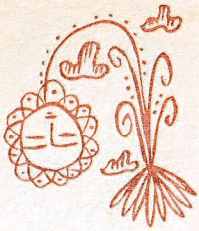

De-ar da Domnul Dumnezeu
Să se facă dealul șes
Și pădurea rît frumos,
Să se vadă sat cu sat,
Să văd și eu ce-am lăsat.
Să se tîlnească doi cu doi,
Noi cu mîndra amîndoi.
Că de cînd nu ne-am tîlnit,
Doamne, tare ne-am topit.
De cînd nu ne-am sărutat,
Doamne, tare ne-am uscat.

Măi bădiță, floare dulce,
Unde te-aș găsi te-aș smulge,
Și-acasă la noi te-aș duce,
Și te-aș răsădi-n grădină,
Și te-aș secera cu milă;
Și te-aș face stog în prag,
Și te-aș îmblăti cu drag;
Și te-aș măcina mărunt
La morișca de argint;
Și te-aș cerne
Prin sprîncene,
Și te-aș frămînta-n inele,
Și te-aș da inimii mele
Să se stîmpere de jele...

Trage mîndra cu geana
Să se legene iarba.
Trage mîndra cu ochiu
Să se legene codru.

De-ar fi fete ca mîndra,
Nu mi-ar trebui luna,
Nici luna, nici stelele,
C-ar lumina fetele.

Arunca-m-aş, arunca,
Sus la cer ca negura,
Arunca-m-aş pîn' la stele
După ochii mîndrei mele,
Arunca-m-aş pîn' la nori
După ochii mîndrelor.

Codrule cu frunza lată,
Că mi-ai fost tare bun tată,
Cînd m-a urît lumea toată.
Codrule cu frunza lungă,
Că mi-ai ţinut cîndva umbră,
Mi-ai fost ca o mamă dragă
Cînd m-a urît lumea-ntreagă.
Codru cu frunză domnească,
Gerul nu te veştejească,
Că eşti casă românească.

Foaie verde mărgărint,
De cînd umblu în iubit
Doar cu codrul mă mîngîi
Şi-l pun seara căpătîi.
Am intrat în primăvară,
Dorul mîndrei mă omoară.
Cînd o văd venind la plug,
Scot din brazdă şi dejug,
Şi nu-mi vine nici c-o treabă,
Vine numai de mă-ntreabă:
— Bade, spune de ţi-s dragă?
I-aş răspunde că mi-i dragă,
Limba-n gură mi se leagă,
Şi nu pot să-i tăinuiesc,
Să-i spun cîte pătimesc
De cînd dorului slujesc.

Pe dealul Săcelului
Vine-mi dorul mîndrului,
Așa-mi vine de fierbinte
Să stau pe loc m-aș aprinde.
Dar cu-atîta am noroc,
Că mă duc, nu stau pe loc.
Suflă, vinte, pe păminte,
Scoate-mi pe mîndru-nainte,
Că de doru-i m-oi aprinde.
Pădurice de brad mare,
Scoate-mi mîndrul pe cărare.

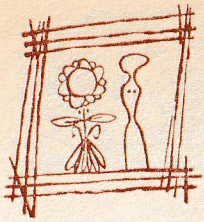

Colea-n sat într-o grădină
Prinse dorul rădăcină —
Și-aș voi să-l iau cu mine,
Șapte rădăcini îl ține,
Și-aș voi să-l iau acasă,
Șapte rădăcini nu-l lasă.

Cine crede dorului
Are casa cucului
Şi odihna vîntului.

Frunză verde de susai,
Pusei șaua pe doi cai,
Și plecai
Cu ei la rai.
Nici la rai nu poți să stai
De mirosul florilor
Și de dorul fetelor.

Codrule, codruțule,
Bunule, drăguțule,
Ian desfă-ți cărările,
Să-mi duc supărările,
Dorul mîndrei arzător,
Că mă face călător.
Plouă, plouă, iarba crește,
Dorul mîndrei mă topește;
Plouă, plouă, iarba-nspică,
Dorul mîndrei rău mă strică,
Inima mi se despică.

De-aici pîn' la neic-al meu
Nu-i nici drum și nici părău,
Numai singur dorul meu.
De-aici pîn' la neic-al meu
Nu-i nici deal, nu-i nici cărare,
Numai dorul meu cel mare.

De n-ar fi ochi și sprîncene,
N-ar mai fi păcate grele,
Dar ochi și sprîncene sînt,
Și păcate pe pămînt.
Ochii și sprîncenele,
Ele fac păcatele.

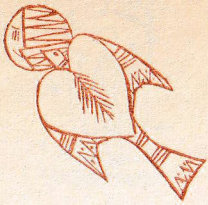

În pădure duce-m-aș,
Frunză verde rupere-aș,
Pe genunche pune-o-aș,
Slovă neagră scriere-aș,
La mîndra trimite-o-aș
Ca să vază
Și să crează
Că precum e slova neagră,
Așa mi-i inima-ntreagă,
Și precum e slova scrisă
Așa mi-i inima-nchisă.

Rele-s, bade, frigurile,
Da-s mai rele dragostile.
Maica din friguri mă scoate,
Dar din dragoste nu poate.
Maica-mi zise că mă scoate
De la cîte, de la toate:
De la două nu mă poate,
De la mîndra, de la moarte.

Dorul meu pe unde pleacă
Nu-i pasăre să-l întreacă.
E mai repede ca vîntul,
Ca fulgerul și ca gîndul.
Pînă ce clipești o dată
Înconjoară lumea toată,
Pîn' clipești de două ori
A zburat mai sus de nori.

Drum la deal și drum la vale,
Îmi fac veacul tot pe cale,
N-am în lume sărbătoare.
Ostenit, mereu de ducă,
Noaptea-n codru mă apucă,
Copacilor sînt nălucă.

Suie mîndra pe colnic,
Răsucind la borangic,
Și pe fus n-a pus nimic.
Cu ochii duși după un nor —
Bată-te pustia, dor!

Lelea-i scumpă cît o salbă,
Floarea badei, floare albă;
Floarea badei rourată,
Și n-o dau pe lumea toată.

— Tu te-ai dus și m-ai lăsat,
Cine, bade, ți-a dat sfat?
— Sfat mi-a dat frunza de fag
Să iubesc cine mi-i drag;
Sfat mi-a dat frunza de prun,
Să iubesc și să nu spun;
Sfat mi-a dat frunza de nuc,
Să iubesc și să mă duc.

Să te-ajungă, mîndră,-ajungă
Dorul meu zăcînd pe dungă;
Şi te bată, mîndră, bată
Dorul meu şezînd pe vatră.

Două doruri într-un loc,
Nu trăbă mai mare foc.
Două doruri într-o țară,
Nu trăbă mai mare pară.

Mult mă mir, cuce, de tine
Ce pămînt negru te ţine.
Vara vii, vara te duci,
Mă mir iarna ce foc mînci?
De-aş mînca iarna pămînt,
Primăvara vin şi cînt,
De-aş mînca iarna podbeal,
Primăvara-s în Ardeal.

Codrule frunză rotundă,
Pleacă vîrfu de-mi fă umbră.
Nu mi-o face unde-i heac,
Ci mi-o fă unde mi-e drag.
Nu mi-o face sub răzor,
Și mi-o fă unde mi-i dor.

Du-te, bade, duce-te-ai
Unde-o sta apa, să stai,
Drăguță să nu mai ai.
Că drăguță ți-am fost eu
Dată de la Dumnezeu,
Din frunzuța plopilor,
Din văzutu ochilor,
Din frunzuța penelor,
Din voia sprîncenelor.

Măghiran cu creanga-n apă,
Spune dorului să tacă.
Să nu cînte-aşa frumos
Că mi-i badea mînios.
Şi mi-i tare supărat,
De cînd noi doi ne-am lăsat.
Măghiran cu creanga-n vale,
Drag mi-i badea oacheş tare.
Măghiran cu creanga-n drum,
L-aş iubi şi nu ştiu cum,
L-aş lăsa şi nu mă-ndur,
L-aş iubi, mi-a fi păcat,
L-aş lăsa, mi-a fi bănat.

Jelui-m-aș și n-am cui,
Jelui-m-aș drumului;
Drumu încă-i supărat,
De multe cară-i călcat,
Și cu goale, și cu pline,
Supăratu-i ca și mine.

Cînd era badea pe-aici,
Erau zilele mai mici.
Dar badea s-o depărtat,
Zilele s-o-ndelungat.

Duce-m-aș cu luna-n nor,
Nu mai pot de-a badei dor.
Duce-m-aș cu luna-n stele,
Nu mai pot de-a badei jele.

De-ar fi trăznit Dumnezeu
Pădurea de la Şieu,
Lemnul din leagănul meu,
Să nu se legene nime,
Om năcăjit ca mine.

Cîntă cucu-n vîrf de nuc,
Vine-mi vremea să mă duc.
Cîntă cucul pe tulpină,
Că mai am o săptămînă.
Cîntă cucul ud de rouă,
Că mai am o zi sau două.

Cîte stele-s de cu seară,
Toate suie și coboară.
Numai steaua mîndrului
Șade-n dealul Clujului.
Nice suie, nici coboară,
Că mi-i drag bădița tare.

Cîtă boală e sub soare,
Nu-i ca dorul arzătoare,
Că dorul unde se pune
Face inima cărbune.
Cîtă boală e sub lună,
Nu-i ca dorul de nebună,
Că dorul unde se lasă
Face lacrimilor casă.

Cine n-are dor destul,
Mute-şi casa lîngă drum:
Drumul sună,
Dor se-adună;
Vîntul bate,
Dor departe.

Frunză verde și una,
Cine-a zis dăinu-dăina,
Arsă i-a fost inima,
Ca și a mea săraca.
Cine-a zis dăina dintîie,
Arsă i-a fost ca și mie.

De-ar fi dorul ca vîntul,
S-ar aprinde pămîntul.

Cine are dor pe lume,
Știe luna cînd apune;
Cine are dor sub soare,
Știe luna cînd răsare.

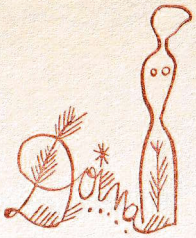

Multe stele sînt pe cer,
Care toate-n ziuă pier;
Şi mai mari şi luminoase,
Nu-s ca mîndra de frumoase;
C-aşa merge de frumos,
Gîndeşti că scrie pe jos.

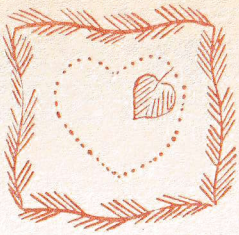

Frunză verde măr uscat,
Astă-noapte m-am visat
Că mîndrul m-a sărutat.
M-am trezit şi-am pipăit,
Şi nimica n-am găsit:
Numai dorul inimii
Scris pe faţa perinii,
Cu mătasa genelor
Şi cu roua ochilor.

— Foaie verde de trei flori,
Ciobănaș de la miori,
Un' ți-a fost moartea să mori?
— Sus în vîrful muntelui,
În bătaia vîntului,
La cetina bradului.
— Și de ce moarte-ai murit?
— De trăznet cînd a trăznit.
— De jelit cin' te-a jelit?
— Păsările-au ciripit,
Pe mine că m-au jelit.
— De scăldat cin' te-a scăldat?
— Ploile cînd au plouat,
Pe mine că m-au scăldat.
— De-mpînzit cin' te-a-mpînzit?
— Luna cînd a răsărit,
Pe mine că m-a-mpînzit.

— Lumînarea cin' ţi-a pus?
— Soarele cînd a fost sus.
— De-ngropat cin' te-a-ngropat?
— Trei brazi mari s-au răsturnat,
Pe mine că m-a-ngropat.
— Fluieraşul un' l-ai pus?
— În craca bradului sus
Şi cînd vîntul mi-o bătea,
Fluieraşul mi-o cînta,
Oile s-or aduna,
Pe mine că m-or căta.

La umbra de liliac
Dragostele ce mai fac?
Se sărută pînă zac.
Iar în vale la izvor
Se-ntîlnește dor cu dor,
Se sărută pînă mor.

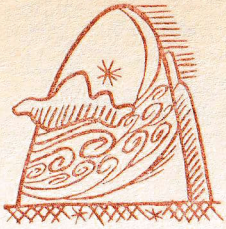

Mult mă-ntreabă inima,
Doru-mi e de cineva?
Foaie verde de scumpie,
Cum naiba dor să nu-mi fie,
Cînd şi muntele că-i munte
Şi-ncă are doruri multe,
Cu luna şi cu ceaţa,
Cu iarba şi cu frunza
Şi cu mierla săraca.

Unde-i mîndra cu doru'
Nu pot ara cu plugu',
Că s-anină plugu-n dor,
Trag boii numa' nu mor;
Și s-anină plugu-n jele,
Trag boii de rump tînjele.

Cîntă cucul şi roteşte
Ca mîndra cînd se găteşte,
Şi-şi resfiră penele
Ca mîndra sprîncenele.

Foaie verde lemn ușor,
Cine are-n lume dor,
Duce-și viața mai ușor;
Eu am două dorurèle:
Dorul meu și-al puicii mele,
Două doruri, două grele.

M-am suit în deal la peri,
Unde-i ziua cea de ieri?
M-am suit și pe pîrlaz,
Unde-i ziua cea de azi?
Drăguțul mi le-a luat,
De cînd m-a îmbrățișat.

Cine n-are dor pe lume,
Vie să-i dau de la mine,
Că am dor cît un izvor,
Seacă trupușor de om.
Și am dor cît o fîntînă,
Seacă trupul făr' de milă.

Cine-a stîrnit horile
Aibă ochi ca florile
Şi faţa ca zorile.

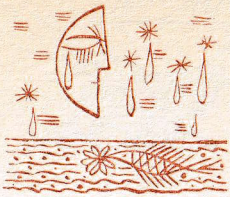

Bădișor depărtișor,
Nu-mi trimite-atîta dor
Pe pîrîu și pe izvor
Și pe gura tuturor,
Că eu ți-oi trimite jele
Și pe lună și pe stele;
Dar stelele-s mărunțele,
Și mă tem că n-or ști mere.

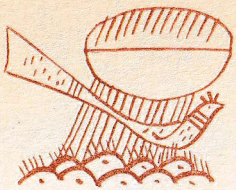

Mierla cîntă în pădure,
Cîntă mult și cîntă dulce.
Să știe de draga mea,
Ar cînta numai de ea.

De-ar avea pizmașii modru,
Face-m-ar cenușe-n codru.
De-ar avea pizmașii rînd,
Face-m-ar cenușe-n vînt.

Bată-te, bădiță, bată
Cearcănul de lîngă baltă
Și dreptatea mea deodată.
Bată-te bădiță, bată,
Cearcănul de lîngă soare
Și dreptatea mea cea mare.
Să te bată, bade, bată
Cearcănul de lîngă lună
Și dreptatea mea cea bună.

Eu de nu mi-aş şti hori,
De dor mare m-aş topi.
Dar cu gura hori îmi spun,
Cu inima legi îmi pun,
Cum cu mîndrul să m-adun;
Cu guriţa hori îmi trag,
Cu inima legi îmi fac,
Cum mîndruţului să-i plac.

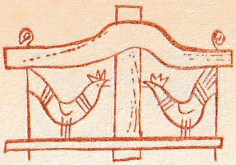

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face
Fă-mă puiul cucului
Pe coarnele plugului —
Să mîn boii badiului.
Că bădița-i tinerel,
N-ascultă boii de el!

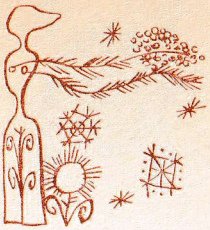

Busuioace, nu te-ai coace,
Nici sămînţă n-ai mai face,
Că din sămîncioara ta
Izvorît-a dragostea.
Dragostea din ce începe?
Din inele şi din bete,
Vara din busuioc verde,
Iarna din sîn de la fete.

Lume, lume, lume, lume,
Arde-mi-te-ar focul, lume,
De trei părți
Cu lemne verzi,
Și de-o parte cu uscate,
Dacă-n tine n-avui parte,
Numai de străinătate.

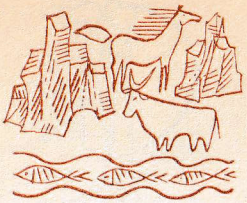

La Iordan, cu apă caldă,
Bunul Dumnezeu se scaldă.
Şi se-ntreabă Domnul sfînt,
Ce-i mai bun pe-acest pămînt?
Şi înainte şi acum
Nu-i nimic ca murgul bun,
Că te duce şi te-aduce,
Şi te scoate de la moarte.
Iar se-ntreabă Domnul sfînt,
Ce-i mai bun pe-acest pămînt?
Nu-i nimic ca boul tare,
Că răstoarnă brazda mare
Şi se face grîu frumos
Ca şi faţa lui Cristos.

. . . . . .
. . . . . .

Suflă vîntul, nu înceată,
Dorul mîndrii nu se gată.
Și din lună și din nor
Eu cetesc numai tot dor.

Ridica-m-aș, ridica
Sus la cer cu negura,
Și-aș tot ninge și-aș ploua,
Și-aș bate la vremuri grele
Peste casa mîndrii mele.

Cîntă cucu-n par de vie
Și-acolo este-o chilie
Cu mușcată și tămîie.
Dragu meu acolo scrie.
Și cînd scrie, mă mîngîie,
Cînd citește mă topește,
Cu ceriul mă potrivește,
Cu luna, cu stelele,
Cu dragi rîndunelele,
Cu luna, cu soarele,
Cu dragi căprioarele.

Copiliță de pre șes,
Te-o iubit badea pe mers;
Că ți-e mersul legănat,
Cu dragoste mestecat...

Mîndro, ochișorii tăi
Ca vișina din ultoi.
Cînd ți-i sui, cînd ți-i cobori,
Din picioare mă dobori.
Cînd ți-i sui, cînd ți-i abați,
De la inimă mă gați.

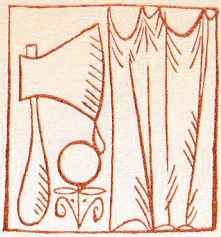

Strigă moartea la fereastră:
— Spoveditu-te-ai, nevastă?
— Ce ai moarte de-a-ntreba
De m-am spovedit ori ba?
Că eu cînd m-oi spovedi
Șapte popi mi-or trebui,
Șapte popi din șapte sate,
Să mă scape de păcate,
Și vreun popă unguresc
Să nu știe ce vorbesc.

Mîndra cu sprîncene late
Te bagă-n grele păcate,
Dar de scos nu te mai scoate.

Alină-te dor, alină,
Că inima nu-i de vină.
Alină-te, dor și jele,
Nu strica zilele mele.

Bate, Doamne, și mai lasă
Cîte-o fetiță frumoasă.
Bate, Doamne, și mai ține
Cîte-un bădișor ca mine.

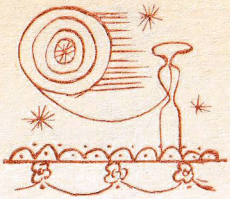

Știi tu, mîndră, ce ți-am spus
Aseară prin pruni în sus?
Să-ți faci ie de colie,
Să-mi fii dragă numai mie.
Tu ți-ai făcut de fuior,
Să fii dragă tuturor.

Fă-mă, Doamne, păsăroi
La leliţa pe război,
Să-i mai văd picioarele,
Cum îşi calcă iepele;
Să-i mai văd mînuţele,
Cum îşi schimbă iţele,
Să-i văd degetuţele
Cum înnoadă firele.

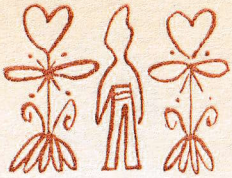

Măi bădiță, trup subțire,
Mă mir ce pământ te ține,
De nu vii seara pîn' la mine?
— Ține-mă pământ și rouă,
Că nu pot sluji la două.

Sub un fag, lîngă tulpină,
Badea cîntă și suspină.
Doamne, cum sună izvorul
Unde-și cîntă badea dorul.
Săraca inima lui
E ca frunza plopului,
Că nu bate pic de vînt
Și-i vezi frunza tremurînd.
Și cînd bate și cînd stă,
Frunza lui se clatină.

De dorul badei Ilie
Mă usuc ca frunza-n vie;
De dorul lui Nicolae
Mă usuc ca bozu-n paie;
De dorul Ionului
Purtai lemnul Domnului,
Îl purtai şi se uscă,
Şi-l pusei la reveneală,
Doar se-ntoarce badea iară.

Dragostea unde se pune
Nici îi frică, nici rușine,
Nici îi temere de nime;
Dragostea unde se lasă,
De nimica nu-i mai pasă.

Vine luna şi-mi arată
Unde mi-e mîndra-ngropată,
Să-i văd şi eu mormîntul,
Să-mi mai stîmpăr sufletul.
Să-i văd şi eu ţărîna,
Doar îmi stîmpăr inima.

— Tu te duci, bădiță, duci,
Facă-ți-se calea cruci.
Tu de duci, bădiț sărace,
Eu cu dorul tău ce-oi face?
— Face-ti-i destul de bine,
Că mai sînt voinici ca mine.
— Fie voinici pe cîți fagi,
Dacă tu, bădiț, mă lași:
Fie voinici pe cîți nuci,
Dacă tu, bădiț, te duci;
Fie voinici ca frunza,
Dacă nu ești dumneata.

Bere-aș vin cu mintă creață,
Și-aș dormi la mîndra-n brață.
Și-aș bea vin cu rosmarin,
Și-aș dormi la mîndra-n sîn.

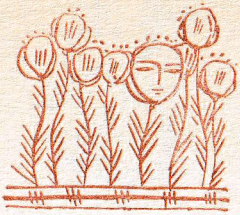

Bate-mă, Doamne, să zac
Într-o grădină cu mac,
Cu mîndra pe după cap.
Bate-mă, Doamne, să mor
Într-o grădină cu flori,
Cu mîndra pe subțiori.

Frunză verde codru des,
Eu din tine nu mai ies,
Nici călare, nici pe jos,
Că s-a dat frunza pe dos.
Frunză verde codru des,
Eu din tine nu mai ies
Nici pe jos și nici călare,
Că s-a pus frunza-n cărare.

Cîte stele-n jurul meu,
Toate mă vorbesc de rău.
Numai luna și c-o stea
Îmi îndulcesc inima.

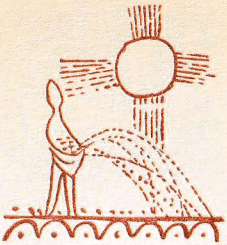

Pe margine de pămînt
Merge neica semănînd
Și din gură-așa grăind:
« Să te faci, grîule, faci,
Și să stai la secerat,
Ca mîndra la sărutat;
Și să stai la îmblătit
Ca și mîndra la iubit.»

Asta-i hora horilor
De pe iazul morilor;
Mîndra-aude hora bine
Și se furișe la mine
Și mă strînge lîngă moară
Pînă ce-i cad mort în poală.

Arză-te focul, dulcuță,
Ce-ai crescut așa micuță?
Doar te-ai uitat a dormi
Pe răzorul cînepii,
De te-au păscut iepurii,
De la cap pîn' la picioare,
De-aceea n-ai crescut mare!

Ia-te, ia-te, negurea,
Du-te-acum deasupra mea,
Să mă vază lumea bine,
Şi marea şi Dunărea
Să plîngă şi ea, de-a vrea,
Amarul şi jalea mea.

— Copiliță, cum te-aș strînge,
Dar ești tînără și-i plînge!
— Strînge-mă, bade, de-i vrea,
Că de-oi plînge, oi tăcea.

Frunză verde, rug de mure,
Lung e drumul prin pădure,
Dar mai lung pe ceea lume.
Cine s-a dus nu mai vine.
Cînd aș ști c-ar mai veni,
Cărărușa i-aș plivi,
Și de nalbă, și de iarbă,
Ca să vie mai degrabă.

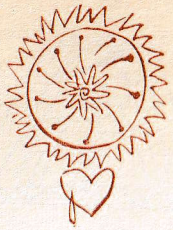

Sărmană inima mea,
Nu te jelui așa,
Că nu-i trăi cît lumea.
Că-i trăi o zi, ori două,
Și te-i topi ca o rouă.
Ca roua din iliverzi,
Cînd dă soare, n-o mai vezi.

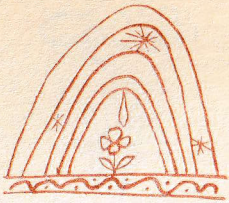

Fă-mă, Doamne, ce mă-i face
Fă-mă, Doamne,-un curcubeu,
Să mă sui la Dumnezeu,
Să-l întreb eu cum îmi place,
Dragostea din ce se face?
Nici din mere, nici din pere,
Ci din buze subţirele
Cum îs și-a drăguței mele.

Duce-m-aş cu norii-n vînt,
Nu mă pot de-al mîndrei gînd,
M-aş duce cu stelele,
Nu mă lasă mîndrele.

Doamne, ce-i și dragostea!
Dac-apuci a săruta,
Nu te mai poți sătura
Ca de somn primăvara.

Pagubă, mîndră, de tine,
Că nu eşti în sat cu mine.
Pagubă de Dumnezeu,
Că nu eşti în satul meu.
Să fii, mîndră,-n sat la noi,
Nu te-aş da pe patru boi.

Frunză verde grîu mărunt,
De îndrăgostit ce sînt
Nu văd iarba pe pămînt,
Nici luna pe cer mergînd.
Nu ştiu luna pe cer merge,
Ori puica-mi la apă trece
Să-mi aducă apă rece,
Apă rece de izvor,
Cine-o bea,-i trece de dor,
Apă rece de fîntînă,
Cine-o bea, doru-i alină.

M-a făcut mama băiat,
Să scot fetele din iad.
Nu știu, scoate-le-oi ori ba,
Ori mai tare le-oi băga.

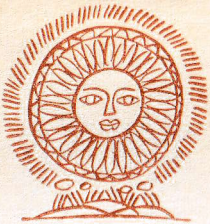

Pe unde urîtul mere,
Pămîntul și iarba piere.
Pe unde trece dorul,
Crește iarba și locul.

Vai de mine, cum aș mere
Pe părău cu pietricele,
Seara, la mîndrele mele.
Vai de mine, cum m-aș duce
Pe părău cu piatră luce,
Seara, după gură dulce.

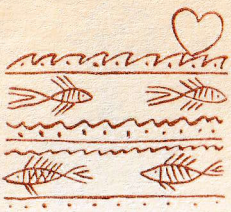

Du-te, dor, cu Mureşul,
Nu-mi mai rupe sufletul.
Du-te, dor, cu Tîrnava,
Nu-mi mai rupe inima.

Frunză verde șapte brazi,
Fost-am noi vreo șapte frați,
Și-au murit cinci într-o marți.
Și rămas-am numai doi
Să umplem lumea de noi,
Și-a pierit unu-ntr-o joi,
Și rămas-am numai eu,
Ca să rătăcesc mereu.

Pe unde merge dorul
Nu poţi ara cu plugul,
Că s-agaţă plugu-n dor
Boii trag de se omor.
Pe unde merg dragostele
Poţi ara cu vacile,
Plugul merge sfîrîind
Şi vacile rumegînd.

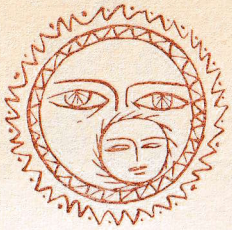

Sfinte Soare,
Sfinte Domn mare,
Eu nu ridic vînt de la pămînt,
Ci cercul tău
În capul meu,
Şi razele tale
În genele mele.
Sfinte Soare,
Sfinte Domn mare,
Şi patruzeci şi patru de răzişoare!
Patru ţine-le ţie,
Patru dă-mi-le mie.
Două să le pun în sprîncene
Şi două în umerii obrajilor;
La toţi feciorii să le par
Cireş de munte înflorit,
Cu mărgăritar îngrădit.

Foaie verde grîu mărunt,
Cîte flori sînt pe pămînt,
Toate merg la jurămînt.
Numai spicul grîului
Şi cu viţa vinului,
Şi cu lemnul Domnului
Zboară-n naltul cerului,
Stau în poarta raiului
Şi judecă florile
Unde li-s miroasele.

Foaie verde sălcioară,
Căprioară, surioară,
Saltă-te-n două picioare,
Roade mugurul pe poale,
Unde-o fi codrul mai mare.
Roade poala codrului,
Să fac roată ochiului,
Să văd lunca Oltului,
Gura Topologului
Şi drumul bogatului.
— Măi bogate, măi bogate,
Cum nu treci în ceea parte,
Să te scot din sănătate,
Să te curăţ din păcate!

Jelui-m-aș și n-am cui,
Jelui-m-aș codrului:
Codrul huie a pustiu
Și eu glasul nu i-l știu.
Jelui-m-aș apelor,
Apelor, izvoarelor;
Dar și apa-mi pare rece,
Eu o-ntreb și dînsa trece.
Jelui-m-aș norilor,
La cei nori,
Cei trecători;
Ei mă-mbracă-n umbră deasă
Și de mine nu le pasă.

Rău-i, Doamne, cînd nu ai
Plîngerea cui să ți-o dai.
Jelui-m-aș și n-am cui
Relele să mi le spui.
Spune-le-aș seara la stele,
Nu le pot nici lor de jele;
Căci îi plin cerul de ele
Ca inima mea de rele.

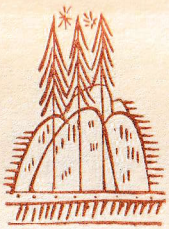

Bate vîntul, bate vîntul,
Bate vîntul, mişcă crîngul,
Pe mine mă bate gîndul
Să las crîngul,
Să iau cîmpul.
Bate vîntul, bate vîntul,
Bate vîntul, arde cîmpul.
Ies la cîmp
Ca să mă sting,
Dar la crîng
Mai rău m-aprind.

Alelei codru frumos,
Din tine nu mă văd scos
Nici călare nici pe jos!
Codre, de m-oi mînia,
Crengile ţi le-oi tăia,
Să nu mai ai niciuna;
Nici cucului de cîntat,
Nici mierlii de fluierat,
Şi nici mie de bănat!...

— Săraci brazi încetinați,
Voi de ce vă legănați!
— Cum să nu ne legănăm,
Cînd noi singuri rămînem!
La Sînta Măria mare,
Tulesc oile la vale
Și rămîn stînile goale!
Rămîn stîni fără stăpîni,
Strunguțe fără oițe,
Scaune fără băcițe,
Munte
fără oi mărunte.

Mîndrior cu cuşma albă,
Ia-mă-n lume de ţi-s dragă.
De ţi s-a urît cu mine
Fă-mă brîu pe lîngă tine,
Brîu din aur împletit
Şi cu pietre-mpodobit.
Fă-mă pean' de ciocîrlie
Să mă pui la pălărie.
De ţi s-a urît cu peană
Fă-mă lumină de ceară,
Fă-mă lumină de seu
Să mă pui la filţul tău.
Tu mîndruţ, cînd ăi cina
Eu frumos te-oi lumina,
Oamenii te-or întreba
Ce lumină e asta.

Asta-i lumină de seu,
Mîndruţă din satul meu;
Asta-i lumină de ceară,
Mîndra mea de astă-vară.

Foiofie cu trei fire,
Naltă-i mîndra și subțire,
Sară-i ochii cui o ține;
Că o ține prea din scurt,
De nu pot să o sărut.
Ține-te închisă-n piatră,
Tot nu scapi nesărutată.

Frunză verde ruptă-n trei,
Eu cunosc voia mîndrii
Căci cu mine s-ar iubi,
Nu-ndrăsnește a vorbi.
Căci cu mine și cu altul,
Numai să n-o știe satul
Că-i la sărutat a dracul'.

La podu Topleţului
Este iarba fierului
Ce deschide lăzile,
Lăzile, comorile,
La fete inimiorile,
Inimă de fată mare
Că de mine grije n-are...

Cine-a scornit urîtu,
Fie-i trupu ca lutu
Și fața ca pămîntu.
Cine-a scornit dragostea,
Fie-i trupu ca floarea,
Fața ca dumineca.

Dorul, bade, de la tine
Peste mare deal îmi vine,
Nicăieri nu se alină
Pîn-la mine la inimă.
Să tăiem noi dealu-n două,
Să prindem dragoste nouă.
Dealu-n două l-om tăia,
Și dragoste n-om avea;
N-om avea că nu putem,
Că prea mulți dușmani avem.

Bibliografia culegerilor, antologiilor, publicațiilor și a altor surse din care au fost selectate piesele din antologie:

	Pag.
1. I. Pillat, *Cîntece din popor*, 1928, p.34	3
2. *Ibid.*, p. 10	5
3. *Familia*, XXII, p. 275	7
4. *Ibid.*, p. 311	9
5. *Ibid.*, p. 263	11
6. *Ibid.*, XXIV, p. 213	13
7. *Gazeta Transilvaniei*, 1866, 17 II, nr. 28	15
8. *Tribuna poporului*, 1901, V, 8/21 XII, nr. 229	17
9. *Ibid.*, 1902, VI, 3/16 VIII, nr. 32 (142)	19
10. *Ibid.*	21
11. *Ibid.*, 1901, V, 31 III/13 IV, nr. 61, p. 3	23
12. *Ibid.*, 1901, V, 24 III/6 IV, nr. 56	25
13. *Tribuna*, Arad, 1904	27
14. *Tribuna poporului*, 1901, 24 III, nr. 56, p. 3	29
15. S. Pușcariu și I. Breazu, *Antologia română*, p. 17	31
16. *Ibid.*, p. 19	33
17. *Ibid.*, p. 16—17	35
18. *Tribuna poporului*, 1902	37
19. *Ibid.*, 1901, 31 III, nr. 61, p. 3	39
20. *Ibid.*, 1904	41

Pag.

21. Ov. Densusianu. *Flori alese din cîntecele poporului*, Bucureşti, 1920, p. 19, XLIV (Arhiva Soc. Ştiinţ. şi Lit., Iaşi, X, 1963) 43
22. T. Papahagi, *Graiul şi folclorul Maramureşului*, Bucureşti, 1925, p. 3 45
23. Ov. Densusianu, *Flori alese*. p. 41—42 (*Graiul din Ţara Haţegului*, p. 212) 47
24. *Ibid.*, p. 16 (Ms.I. Pop Reteganul, Biblioteca Academiei Române, n-rele 4524—4544) 49
25. H. Teculescu, *Pe Mureş şi pe Tîrnave*, Sighişoara, 1929, p. 124 51
26. G. Vrabie, *Folclor românesc* Craiova, p. 86 (M. Eminescu, *Lit. populară*, ed. D. Murăraşu, p. 267—268) 53
27. Al. Vasiliu, *Cîntece, urături şi bocete de-ale poporului*, Bucureşti, 1909 55
28. *Tribuna poporului*, anul IV, 1900, 24 III, nr. 48 57
29. *Familia*, VII, p. 223 59
30. G. Marosan, *Culegere de poezii populare*, manuscris 311 (Bibl. centr. Blaj), Bibl. Fil. Acad. Cluj 61
31. E. Nicoară şi V. Netea, *Murăş, Murăş, apă lină*, Ed. Astra, 1936, p. 35 63
32. *Ibid.*, p. 75 65
33. *Ibid.*, p. 81 67
34. *Ibid.*, p. 79 69
35. G. Murnu, *Cele mai frumoase doine ale poporului român*, p. 149 (Tit. Bud, *Poezii populare din Maramureş*, Bucureşti, 1908, p. 43—44) 71
36. T. Pamfile, *Cîntece de ţară*, Bucureşti, 1913, p. 175 73
37. G. Murnu, *Cele mai frumoase doine ale poporului român*, Bucureşti, 1922, p. 145 (Tit. Bud, *Poezii populare din Maramureş*, 1908, p. 37) 75
38. *Ibid.*, p. 11 (E. Hodoş, *Cîntece bănăţene*, Caransebeş, 1898) 77
39. *Ibid.*, p. 15 *(ibid)* 79
40. *Ibid.*, p. 15 *(ibid)* 81
41. *Ibid.*, p. 16 *(ibid)* 83

Pag.

42. *Ibid.*, p. 18 *(ibid)* 85
43. *Ibid.*, p. 30 (I. U. Jarnik și A. Bîrseanu, *Doine și strigături din Ardeal*) Buc., 1885, p. 8 87
44. *Ibid.*, p. 40 *(ibid)* 89
45. *Ibid.*, p. 29 *(ibid)*, p. 7 91
46. *Ibid.*, p. 27 (*ibid*), p. 90 93
47. *Ibid.*, p. 81 (G. Dem. Teodorescu, *Poesii populare române*, Buc., 1885, p. 278) 95
48. *Ibid.*, p. 82 *(ibid)* 97
49. *Ibid.*, p. 103 (T. Pamfile, *Cîntece de țară*, București, 1913, p. 119) 99
50. *Ibid.*, p. 104 *(ibid)* 101
51. V. Bologa, *Poezii poporale din Ardeal*, Sibiu, 1936, p. 110 103
52. *Ibid.*, p. 110 105
53. *Ibid.*, p. 143 107
54. *Ibid.*, p. 154 109
55. *Ibid.*, p. 163 111
56. *Arhiva de folclor*, ms. 484, Academia Română 113
57. *Manuscris fără indicație bibliografică* 115
58. *Poezii populare*, ms. 305, Bibl. Fil. Cluj a Academiei R. S. România 117
59. *Ibid.* 119
60. *Ibid.* 121
61. *Ibid.* 123
62. *Ibid.* 125
63. Ov. Densusianu, *Flori alese*, p. 6 (E. Hodoș, *Poezii poporale din Bănat*, I, Caransebeș, 1892, p. 3 127
64. *Ibid.*, p. 7 (*Convorbiri literare*, XXIII, 1900) 129
65. *Ibid.*, (S. Mîndrescu, *Literatură și obiceiuri poporane din comuna Rîpa de Jos, comitatul Mureș-Turda* [*Transilvania*], București, 1892, p. 13) 131
66. *Ibid.*, p. 5 (T. Pamfile, *Cîntece de țară*, București, 1913, p. 177) 133
67. *Ibid.*, p. 9 (Banat), (*Emile Picot, Documents pour servir à l'étude des dialectes roumains*, Paris, p. 63) 135

Pag.

68. Ov. Densusianu, *Flori alese*, p. 12—13 (*Familia*, XXIII, p. 30) 137
69. Ov. Densusianu, *Flori alese*, p. 22 (M. Canianu, *Poesii populare*, Iași, 1888, p. 136) 139
70. Ov. Densusianu, *Flori alese*, p. 109—110 (*Viața nouă*, VI, p. 31) 141-143
71. M. Eminescu, *Literatura populară*, București, Minerva, 1902, p. 8 145
72. *Ibid.*, p. 25 147
73. *Ibid.* 149
74. T. Pamfile, *Cîntece de țară*, București, 1913 151
75. *Ibid.*, p. 175 153
76. *Ibid.*, p. 192 155
77. *Ibid.*, p. 214 157
78. H. Teculescu, *Pe Mureș și pe Tîrnave, Flori înrourate (Doine și strigături culese de...*, Sighișoara 1929, p. 78) 159
79. T. Papahagi, *Flori din lirica populară*, LXII, p. 37 161
80. *Tribuna poporului*, 1903, 3 V 163
81. *Gutinul*, 1889, 14 VIII 165
82. *Convorbiri literare*, XV, 1882, p. 199 167
83. *Convorbiri literare* (Maramureș), IV, 1870, p. 31—32 169
84. *Gazeta Transilvaniei*, 1900, 28 I 171
85. *Revista critică-literară*, I, 471 173
86. *Tribuna*, Arad, 1907, 26 IV 175
87. *Tribuna poporului*, anul IV, 1900, 5 I, nr. 238 177
88. H. Teculescu, *Pe Mureș și pe Tîrnave, Flori înrourate (Doine și strigături) culese de...*, Sighișoara, 1929, p. 145 179
89. *Ibid.*, p. 89 181
90. I. U. Jarnik și A. Bîrseanu, *Doine și strigături din Ardeal*, București, 1885, p. 83 183
91. *Ibid.* 185
92. *Floarea darurilor*, 1907, 18 XI 187
93. *Familia*, IX, 291 189
94. *Tribuna poporului*, 1897, 19 VII 191

Pag.

95. *Ibid.*, 3 V 193
96. *Ibid.*, 24 V 195
97. Al. Lupeanu, *De pe Secaș*, 1927 (după colecția Pauleti, 1838) 197
98. *Ibid.* 199
99. *Columna lui Traian*, 1869, 11 XI 201
100. *Convorbiri literare*, XXXVII, p. 648 203
101. *Familia*, VIII, p. 139 205
102. *Tribuna poporului*, 1897, 22 XI 207
103. *Familia*, VIII, p. 139 209
104. *Ibid.*, XXII, p. 90 211
105. *Ibid.*, p. 115 213
106. *Ibid.*, p. 503 215
107. *Ibid.*, XIX, p. 32 217
108. *Ibid.*, XX, p. 323 219
109. *Tribuna poporului*, 1898, 6 VIII 221
110. *Ibid.* 223
111. *Convorbiri literare*, XXIV, p. 812 225
112. *Ibid.*, XXII, p. 921 227
113. *Ibid.*, XXIV, p. 813 229
114. *Ibid.*, XX, p. 91 231
115. *Ibid.*, XXII, p. 920 233
116. *Gazeta Transilvaniei*, 1886, 17 II 235
117. *Ibid.*, 1886, 15 IX 237
118. *Ibid.*, 1887, 27 III 239
119. *Tribuna*, 1906, 24 III 241
120. *Familia*, XXII, p. 599 243
121. *Ibid.*, XXII, p. 575 245
122. *Ibid.*, XXII, p. 211 247
123. *Ibid.*, XXIII, p. 80 249
124. *Ibid.* 251
125. *Familia*, XXIII, p. 403 253
126. *Ibid.*, p. 570 255
127. *Descîntec popular comunicat de un student de la seminarul de Filozofia culturii*, în 1939 257
128. I. Costin, *Doine*, Bistrița, 1925 259
129. T. Pamfile, *Cîntece de țară*, București, 1913, p. 274 261

Pag.

130. T. Papahagi, *Flori din lirica populară, Doine și strigături*, București, 1936, p. 17 263
131. Emil Miclea, culeasă din Sălcuța, Cluj 265
132. G. Dem. Teodorescu, *Poesii populare române*, 1885 p. 289 267
133. *Auzită în Geoagiul de Jos, lîngă Orăștie* 269
134. T. Pamfile, *Cîntece de țară*, București, 1913, p. 233 271
135. *Doină din Maramureș* 273—275
136. *Tribuna*, IX, nr. 6 277
137. *Tribuna poporului*, 1903, 24 IV 279
138. *Tribuna*, IX, 1892, nr. 108 281
139. Gh. I. Pitiș, *Din Șchei*, 1888 283
140. Manuscris fără indicație bibliografică 285

INDICELE POEZIILOR DUPĂ PRIMUL VERS

		Pag.
1.	Doamne, Doamne, mult zic Doamne	3
2.	În grădină	5
3.	Codrule, codruțule	7
4.	Frunză verde, bat-o bruma	9
5.	Ştii tu, bade, ştii tu bine	11
6.	Nu ştiu, luna pe cer merge	13
7.	Cine m-a dat dorului	15
8.	Iubeşte, mîndră,-ntr-o seară	17
9.	Neicuță din depărcior	19
10.	Mult mă mir de leliţa	21
11.	Măi bădiță, bădişor	23
12.	Ia-te ceață, negurea	25
13.	Mîndruliță, fir de grîu	27
14.	Cînd eram la mama mea	29
15.	Cînd aud cucul cîntînd	31
16.	Mîndrele-s ca îngerii	33
17.	Cînd treci, bade, pe la noi	35
18.	Pădure, dragă pădure	37
19.	Frunză verde de mohor	39
20.	Cîte stele sînt pe cer	41
21.	Dorul, badeo, de la tine	43
22.	Ochii, bade, fac minune	45
23.	Ş-aşa-mi vine cîteodată	47
24.	De-aici pîn-la badea meu	49

Pag.

25. Maică, norocelul meu 51
26. Vai, bădică, dor ţi-o fi 53
27. Frunză verde rug de mure 55
28. Fă-te, bade, trandafir 57
29. De străinătatea mea 59
30. De-ar da Domnul Dumnezeu 61
31. Măi bădiţă, floare dulce 63
32. Trage mîndra cu geana 65
33. De-ar fi fete ca mîndra 67
34. Arunca-m-aş, arunca 69
35. Codrule cu frunza lată 71
36. Foaie verde mărgărint 73
37. Pe dealul Săcelului 75
38. Colea-n sat într-o grădină 77
39. Cine crede dorului 79
40. Frunză verde de susai 81
41. Codrule, codruţule 83
42. De-aici pîn-la neic-al meu 85
43. De n-ar fi ochi şi sprîncene 87
44. În pădure duce-m-aş 89
45. Rele-s, bade, frigurile 91
46. Dorul meu pe unde pleacă 93
47. Drum la deal şi drum la vale 95
48. Suie mîndra pe colnic 97
49. Lelea-i scumpă cît o salbă 99
50. Tu te-ai dus şi m-ai lăsat 101
51. Să te-ajungă, mîndră,-ajungă 103
52. Două doruri într-un loc 105
53. Mult mă mir, cuce, de tine 107
54. Codrule, frunză rotundă 109
55. Du-te, bade, duce-te-ai 111
56. Măghiran cu creanga-n apă 113
57. Jelui-m-aş şi n-am cui 115
58. Cînd era badea pe-aici 117
59. Duce-m-aş cu luna-n nor 119

	Pag.
60. De-ar fi trăznit Dumnezeu	121
61. Cîntă cucu-n vîrf de nuc	123
62. Cîte stele-s de cu seară	125
63. Cîtă boală e sub soare	127
64. Cine n-are dor destul	129
65. Frunză verde și una	131
66. De-ar fi dorul ca vîntul	133
67. Cine are dor pe lume	135
68. Multe stele sînt pe cer	137
69. Frunză verde măr uscat	139
70. Foaie verde de trei flori	141—143
71. La umbră de liliac	145
72. Mult mă-ntreabă inima	147
73. Unde-i mîndra cu doru	149
74. Cîntă cucul și rotește	151
75. Foaie verde lemn ușor	153
76. M-am suit în deal la peri	155
77. Cine n-are dor pe lume	157
78. Cine-a stîrnit horile	159
79. Bădișor depărtișor	161
80. Mierla cîntă în pădure	163
81. De-ar avea pizmașii modru	165
82. Bată-te, bădiță, bată	167
83. Eu de nu mi-aș ști hori	169
84. Fă-mă, Doamne, ce mi-i face	171
85. Busuioace, nu te-ai coace	173
86. Lume, lume, lume, lume	175
87. La Iordan, cu apă caldă	177
88. Suflă vîntul, nu înceată	179
89. Ridica-m-aș, ridica	181
90. Cîntă cucu-n par de vie	183
91. Copiliță de pre șes	185
92. Mîndră, ochișorii tăi	187
93. Strigă moartea la fereastră	189
94. Mîndra cu sprîncene late	191

Pag

95. Alină-te dor, alină 193
96. Bate, Doamne, și mai lasă 195
97. Știi tu, mîndră, ce ți-am spus 197
98. Fă-mă, Doamne, păsăroi 199
99. Măi bădiță, trup subțire 201
100. Sub un fag, lîngă tulpină 203
101. De dorul badei Ilie 205
102. Dragostea unde se pune 207
103. Vine luna și-mi arată 209
104. Tu te duci, bădiță, duci 211
105. Bere-aș vin cu mintă creață 213
106. Bate-mă, Doamne, să zac 215
107. Frunză verde codru des 217
108. Cîte stele-n jurul meu 219
109. Pe margine de pămînt 221
110. Asta-i hora horilor 223
111. Arză-te focul, dulcuță 225
112. Ia-te, ia-te negurea 227
113. Copiliță, cum te-aș strînge 229
114. Frunză verde, rug de mure 231
115. Sărmană inima mea 233
116. .Fă-mă, Doamne, ce mă-i face 235
117. Duce-m-aș cu norii-n vînt 237
118. Doamne, ce-i și dragostea 239
119. Pagubă, mîndră, de tine 241
120. Frunză verde grîu mărunt 243
121. M-a făcut mama băiat 245
122. Pe unde urîtul mere 247
123. Vai de mine, cum aș mere 249
124. Du-te, dor, cu Mureșul 251
125. Frunză verde șapte brazi 253
126. Pe unde merge dorul 255
127. Sfinte Soare 257
128. Foaie verde grîu mărunt 259
129. Foaie verde sălcioară 261

Pag.

130. Jelui-m-aș și n-am cui 263
131. Rău-i, Doamne, cînd nu ai 265
132. Bate vîntul, bate vîntul 267
133. Alelei codru frumos 269
134. Săraci brazi încetinați 271
135. Mîndrior cu cușma albă 273—275
136. Foiofie cu trei fire 277
137- Frunză verde ruptă-n trei 279
138. La podu Topleților 281
139. Cine-a scornit urîtu 283
140. Dorul, bade, de la tine 285

SUMARUL

Prefață V
Notă asupra ediției XIII
Poezii populare 3—285
Bibliografia surselor 287
Indicele poeziilor după primul vers 293

Redactor responsabil: IORDAN DATCU
Tehnoredactor: ELENA CĂLUGĂRU

Dat la cules 07.07.1966. Bun de tipar 31.10.1966. Apărut 1966. Tiraj 12140 ex. 1/1 legate. Hîrtie offset A. cu blancofor de 80 g/m². Format 600×900/24. Coli ed. 4,43. Coli tipar 13,25 A. nr. 9463/1966. C.Z. pentru bibliotecile mari 8 R. C. Z. pentru bibliotecile mici 8 R.—18.

Întreprinderea Poligrafică „Arta Grafică", calea Şerban Vodă 133, Bucureşti — Republica Socialistă România
Comanda nr. 175

Lei 22

ANTOLOGIE DE POEZIE POPUL
UNU22023
10.00 RON
92 – F